

PATVIRTINTA

Nemokumo administratorių rūmų
visuotinio narių susirinkimo

2019 m. rugsėjo 13 d. sprendimu

NEMOKUMO ADMINISTRATORIŲ ELGESIO KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nemokumo administratorių elgesio kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato nemokumo administratorių, turinčių teisę administruoti juridinių asmenų bankroto procesus, juridinių asmenų restruktūrizavimo procesus bei fizinių asmenų bankroto procesus (toliau – nemokumo procesas), profesinės veiklos etikos principus, kuriais turi vadovautis nemokumo administratorius – fizinis ir juridinis asmuo (toliau – nemokumo administratorius), atlikdamas funkcijas, taip pat nemokumo administratorių etikos reikalavimus.
2. Kodekso tikslas – nustatyti nemokumo administratoriaus veiklos ir elgesio principus, kurti ir palaikyti pagarbius administratoriaus santykius su asmenimis, dalyvaujančiais nemokumo procese, didinti visuomenės pasitikėjimą nemokumo administratoriais, skatinti gerus santykius su bendruomene ir visuomenės atstovais.
3. Nemokumo administratorius, atlikdamas savo funkcijas, yra nepriklausomas ir privalo būti objektyvus bei nešališkas, vadovautis šiame Kodekse įtvirtintais nemokumo administratoriaus veiklos principais.
4. Nemokumo administratorius savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos Juridinių asmenų nemokumo įstatymu, Lietuvos Respublikos Fizinių asmenų bankroto įstatymu, kitais teisės aktais bei šiuo Kodeksu.
5. Kodekse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatyme, Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatyme, kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose nemokumo procesus.

II. ADMINISTRATORIAUS PROFESINĖS ETIKOS PRINCIPAI

6. Nemokumo administratorius, teikdamas nemokumo procesų administravimo paslaugas, turi siekti įmonės ar fizinio asmens ir jų kreditorių bei kitų nemokumo procese dalyvaujančių šalių interesų suderinamumo ir savo veikla padėti kreditorių susirinkimui ir teismui priimti tinkamus sprendimus nemokumo procesuose.
7. Administratorius savo veikloje vadovaujasi šiais profesinės etikos principais:
 - 7.1. profesionalumo principo;
 - 7.2. teisingumo;

- 7.3. konfidencialumo;
- 7.4. nepriklausomumo;
- 7.5. bendradarbiavimo;
- 7.6. sąžiningumo.

III. ADMINISTRATORIAUS PROFESINIO ELGESIO REIKALAVIMAI

8. **Laikydamasis profesinės kompetencijos principo nemokumo administratorius turi:**

- 8.1. užtikrinti aukštą savo profesinių žinių ir sugebėjimų lygį ir nuolat kelti profesinę kvalifikaciją
Nemokumo administratorių rūmų nustatyta tvarka, gilinti profesines žinias, gerai išmanyti įstatymus ir kitus teisės aktus, kurių reikia nemokumo procesų administravimo paslaugoms teikti;
- 8.2. užtikrinant aukštą savo profesinių žinių ir sugebėjimų lygį, nuolat keliant profesinę kvalifikaciją, neteikti neatlygintino nemokumo procesų administravimo paslaugų;
- 8.3. profesionaliai vykdyti savo pareigas, konsultuoti nemokumo procesų dalyvius dėl proceso teisinio reguliavimo ir siekti, kad kreditorių susirinkimas priimtų teisėtus sprendimus;
- 8.4. siekti, kad kreditorių reikalavimai būtų patenkinti kiek galima didesne apimtimi, o nemokumo procesai užbaigti per galimai trumpiausią laiką, nevilkinant proceso savo veiksmais ar neveikimu.

9. **Laikydamasis teisingumo principo nemokumo administratorius turi:**

- 9.1. priimti teisėtus ir pagrįstus sprendimus ir veikti atsižvelgdamas į viešąjį interesą;
- 9.2. vadovautis visų asmenų lygybės prieš įstatymą principu, susidūrus su skirtingais asmenų reikalavimais, nedaryti nepagrįstų išimčių;
- 9.3. konfliktinėse situacijose išklausyti visų šalių argumentus ir ieškoti teisėto sprendimo;
- 9.4. kalba, veiksmais ar siūlomais sprendimais nediskriminuoti jokio asmens ar asmenų grupės.

10. **Laikydamasis konfidencialumo principo administratorius turi:**

- 10.1. diskretiškai elgtis su visa nemokumo proceso metu gauta informacija apie įmones, proceso dalyvius, kitus fizinius ir juridinius asmenis, jos neskelbti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neturintiems teisės jos sužinoti, nenaudoti jos profesinėje veikloje tiek, kiek tai nėra būtina darbo funkcijoms atlikti, ir privačiame gyvenime;
- 10.2. imtis priemonių, kad nemokumo proceso metu gautos konfidencialios informacijos, kurią jis pagal savo nustatytą vidaus tvarką laiko konfidencialia, neatskleistų jo darbuotojai, kuriems ši informacija tapo žinoma darbo metu;
- 10.3. pasirūpinti apsaugos priemonėmis nuo įsilaužimo ar kitokio neteisėto jo kompiuterinėse duomenų bazėse sukauptos informacijos perėmimo.

11. **Laikydamasis nepriklausomumo principo nemokumo administratorius turi:**

- 11.1. būti nepriklausomas nuo įmonės, kurios nemokumo byla yra nagrinėjama;
- 11.2. būti nepriklausomas nuo fizinio asmens, kurio bankroto byla yra nagrinėjama;

- 11.3. nebūti paveiktas jokių esamų arba galimų interesų konfliktų, verslo santykių su kreditoriais, bet kuriais kitais fiziniais asmenimis, kurių paslaugomis gali naudotis arba kuriuos jis kontroliuoja;
- 11.4. nemokėti ir (ar) neteikti dovanų už tai, kad jis būtų ar buvo pasiūlytas administruoti įmonės ne teismo tvarka vykdomą bankroto procesą, įmonės restruktūrizavimą ar fizinio asmens bankrotą ir (ar) reikalauti atlygio už tarpininkavimą nemokumo proceso administravimo paslaugoms teikti, taip pat nemokėti ir (ar) neteikti dovanų už palankių jam sutarčių sudarymą, nereikalauti atlygio ir nepriimti dovanų už nemokumo procesuose priimamus sprendimus ar įtaką sprendimų priėmimui. Dovana laikomas bet koks materialinė vertę turintis daiktas, paslauga ar kita nauda, siūloma ir (ar) suteikiama nemokumo administratoriui, kai tai yra ar gali būti susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu jo veiksams ar sprendimams;
- 11.5. kai yra paskiriamas administruoti įmonę, kuri yra kitos jo administruojamos įmonės kreditorė ar skolininkė, apie tai informuoti abiejų įmonių kreditorius.

12. Laikydamasis bendradarbiavimo principo administratorius turi:

- 12.1. palaikyti dalykinius ryšius su kreditorių susirinkimo pirmininku, kreditoriais;
- 12.2. padėti kitiems nemokumo administratoriams profesinėje veikloje, jei tai neprieštarauja teisės aktu, reglamentuojančių nemokumo administratorių veiklą, reikalavimams ir šiam Kodeksui;
- 12.3. pastebėjęs, kad kolega padarė klaidą, atkreipti į tai suklydusiojo dėmesį ir, jei reikia ir įmanoma, padėti tą klaidą teisėtomis priemonėmis ištaisyti;
- 12.4. nesutarimus ar ginčus su kitais nemokumo administratoriais pirmiausia stengtis išspręsti abipusiu sutarimu.

13. Laikydamasis sąžiningumo principo nemokumo administratorius turi:

- 13.1. atsisakyti vykdyti neteisėtą kreditorių susirinkimo pavedimą ir apie tai pranešti teismui;
- 13.2. neįsipareigoti vykdyti neteisėtų nemokumo procedūrų ar pavedimų, dėl kurių teisėtumo kyla pagrįstų įtarimų, ir imtis veiksmų dėl tokių nemokumo procedūrų ar pavedimų teisėtumo nustatymo;
- 13.3. nesiimti veiksmų:
 - 13.3.1. kuriais būtų užkirstas kelias kitiems nemokumo administratoriams dalyvauti nemokumo administratorių atrankoje, kuri vykdoma naudojantis nemokumo administratorių atrankos programa;
 - 13.3.2. dėl kurių nebūtų paskirtas siūlomas teikti nemokumo administravimo paslaugas teisės aktuose, reglamentuojančiuose bankroto procesus, nustatytus reikalavimus ir paskyrimo sąlygas atitinkantis nemokumo administratorius;
 - 13.3.3. kuriais būtų siekiama nušalinti kitą administratorių ir užimti jo vietą.

IV. ĮSTATYMUOSE NUMATYTŲ FUNKCIJŲ VYKDYMAS

14. Nemokumo administratorius privalo sąžiningai vykdyti teisės aktuose jam numatytas funkcijas, saugoti savo profesijos vardą ir prestižą, imtis teisėtų priemonių tinkamai ginti visų kreditorių, taip pat administruojamo juridinio ir fizinio asmens teises ir interesus, tinkamai organizuoti ir atlikti būtinus administruojamo nemokumo proceso darbus.

15. Nemokumo administratorius negali pateikti susitikimo-deklaracijos administruoti konkretaus juridinio asmens nemokumo proceso, jeigu prieš duodant sutikimą-deklaraciją jam yra žinoma, jog per paskutinius 3 metus iki nemokumo bylos iškėlimo buvo to juridinio asmens:
 - 15.1. nemokumo bylą nagrinėjančio teisėjo sutuoktinis, artimos giminystės, svainystės ar partnerystės ryšiais susijęs asmuo;
 - 15.2. vadovo sutuoktinis, artimos giminystės, svainystės ar partnerystės ryšiais susijęs asmuo;
 - 15.3. dalyvis, organų narys, vadovas, buhalteris ar darbuotojas;
 - 15.4. patronuojamojo ar jį patronuojančiojo juridinio asmens dalyvis, organų narys, vadovas, buhalteris, darbuotojas;
 - 15.5. pareiškimo dėl nemokumo bylos iškėlimo pateikimo teismui dieną buvo juridinio asmens kreditorius.
16. Paskirtas nemokumo administratorius negali pirkti administruojamo juridinio ir fizinio asmens turto, atstovauti pirkėjui jį perkant. Administruojamo juridinio ir fizinio asmens turto pirkėju ar pirkėjo atstovu negali būti paskirto nemokumo administratoriaus sutuoktinis, artimos giminystės, svainystės ar partnerystės ryšiais su paskirtu nemokumo administratoriumi susijęs asmuo.
17. Nemokumo administratorius negali pateikti sutikimo administruoti konkretaus fizinio asmens bankroto proceso, jeigu prieš duodant sutikimą jam yra žinoma, jog:
 - 17.1. Nemokumo administratorius yra fizinio asmens kreditorius, su kreditoriumi darbo santykiais susijęs asmuo;
 - 17.2. Nemokumo administratorius yra fizinio asmens artimas giminaitis;
 - 17.3. Nemokumo administratorius susijęs su fiziniu asmeniu svainystės santykiais;
 - 17.4. Nemokumo administratorius yra fizinio asmens sutuoktinis ar sugyventinis;
 - 17.5. Nemokumo administratorius susijęs su fiziniu asmeniu darbo santykiais arba su kuriuo darbo santykiai buvo nutraukti per paskutinius 36 mėnesius iki fizinio asmens bankroto bylos iškėlimo.
18. Šio Kodekso 15.1 – 15.5 punktuose nurodyti apribojimai taikomi ir nemokumo administratoriaus juridinio asmens vadovui, jo pavaduotojams, vyriausiajam buhalteriu, juridinio asmens kolegialaus valdymo organo nariams, juridinio asmens darbuotojams, teikiantiems administravimo paslaugas.
19. Paskirtas nemokumo administratorius negali turėti teisinio suinteresuotumo administruojamo juridinio asmens nemokumo bylos ir (arba) fizinio asmens bankroto bylos baigtimi.

IV. NEMOKUMO ADMINISTRATORIŲ ELGESYS, NESUSIJĘS SU ĮSTATYMUOSE NUMATYTŲ FUNKCIJŲ VYKDYMU

20. Nemokumo administratoriaus veikla, nesusijusi su jo funkcijomis, neturi trukdyti nemokumo administratoriui tinkamai jas atlikti.
21. Nemokumo administratorius negali piktnaudžiauti alkoholiu, psichotropinėmis, narkotinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis.

V. NEMOKUMO ADMINISTRATORIAUS DRAUSMINĖ ATSAKOMYBĖ

22. Drausminėn atsakomybėn traukiamas nemokumo administratorius negali vengti drausminės atsakomybės taikymo, vilkinti drausmės bylos nagrinėjimo procedūras ar neteisėtais ir neetiškais būdais siekti sau naudingo šio klausimo išsprendimo.
23. Šiurkščiais nemokumo administratoriaus profesijos etikos pažeidimais laikoma:
- 23.1. Nemokumo administratoriaus elgesys, diskredituojantis nemokumo administratoriaus vardą;
- 23.2. Piktnaudžiavimas nemokumo administratoriaus teisėmis administruojant nemokumo procesus ir (arba) dalyvaujant Nemokumo administratorių rūmų veikloje;
- 23.3. Nesąžiningos konkurencijos veiksmai:
- 23.3.1. kuriais būtų užkirstas kelias kitiems nemokumo administratoriams dalyvauti nemokumo administratorių atrankoje, kuri vykdoma naudojantis nemokumo administratorių atrankos programa;
- 23.3.2. dėl kurių nebūtų paskirtas siūlomas teikti nemokumo administravimo paslaugas teisės aktuose, reglamentuojančiuose bankroto procesus, nustatytus reikalavimus ir paskyrimo sąlygas atitinkantis nemokumo administratorius;
- 23.3.3. kuriais būtų siekiama nušalinti kitą administratorių ir užimti jo vietą.
24. Nemokumo administratorius neatsako drausmine tvarka už atliekant funkcijas geranoriškai pareikštą nuomonę.

VI. NEMOKUMO ADMINISTRATORIAUS VEIKLA SAVIVALDOS INSTITUCIJOJE. NEMOKUMO ADMINISTRATORIAUS SANTYKIAI SU KOLEGOMIS

25. Nemokumo administratorius turi teisę taktiškai atkreipti savo kolegų dėmesį, jeigu jų elgesys neatitinka šio Kodekso reikalavimų. Nemokumo administratorius negali viešai vertinti savo kolegų darbo ir turi užtikrinti, kad to nedarytų nemokumo administratoriaus darbuotojai.
26. Nemokumo administratoriai yra solidarūs gindami savo kolegą nuo nepagrįstos kritikos.
27. Nemokumo administratorių tarpusavio santykiai grindžiami abipusio pasitikėjimo, sąžiningumo, mandagumo ir profesinio solidarumo principais. Nemokumo administratoriai turi vienas kitam padėti profesinėje veikloje, jei tai neprieštaruja teisės aktų reikalavimams ir asmenų interesams. Bet kokį tarpusavio nesutarimą ar ginčą nemokumo administratoriai privalo pirmiausia stengtis išspręsti abipusiu sutarimu, o nepavykus to padaryti – tarpininkaujant Nemokumo administratorių rūmams. Nemokumo administratoriai privalo vengti tarpusavio bylinėjimosi ir kitokių profesijos reputacijai žalingų poelgių.
28. Nemokumo administratoriaus ir Nemokumo administratorių rūmų tarpusavio santykiai grindžiami abipuse pagarba, geranoriška ir aktyvia pagalba, nepiktnaudžiavimu ir pagarba kitų asmenų darbui.
29. Nemokumo administratorius privalo aktyviai dalyvauti Nemokumo administratorių rūmų veikloje, visuose posėdžiuose ir susirinkimuose, o negalėdamas juose dalyvauti dėl svarbių priežasčių – laiku apie tai pranešti. Aktyvus dalyvavimas nesuderinamas su nemokumo administratoriaus piktnaudžiaujant teise teikiamais pakartotiniaisiais ar piktavališkais prašymais, reikalavimais ar kitomis iniciatyvomis, dėl kurių apimties ar pobūdžio trikdoma Nemokumo administratorių rūmų veikla ir pažeidžiamas Nemokumo administratorių rūmų visiems nemokumo administratoriams vienodo tarnavimo principas.

30. Esant objektyvioms aplinkybėms Nemokumo administratorių rūmai gali nesilaikydami visiems nemokumo administratoriams vienodo tarnavimo principo ginti atskiros nemokumo administratorių grupės ar konkretaus nemokumo administratoriaus interesus. Jeigu toks gynimas pareikalauja ženklių finansinių, laiko ar žmogiškų išteklių sąnaudų, dėl tikslingumo ginti atskiros nemokumo administratorių grupės ar konkretaus nemokumo administratoriaus interesus sprendžia Nemokumo administratorių rūmų prezidiumas.
 31. Nemokumo administratorius privalo nuolat kelti savo profesinę kvalifikaciją, dalyvauti mokymuose ir seminaruose.
 32. Nemokumo administratorius privalo nustatyti laiku mokėti patvirtinto dydžio nario mokestį Nemokumo administratorių rūmams.
 33. Nemokumo administratorius privalo atsakingai ir atidžiai vykdyti įgyvendinant nemokumo administratorių savivaldą (nutarimus), Nemokumo administratorių rūmams pareikalavus pateikti būtinus paaiškinimus ir duomenis, reikalingus Nemokumo administratorių rūmų funkcijoms vykdyti.
-